

बालबालिकालाई असर गर्ने संक्रामक रोगहरू

६ महिनाको उमेरसम्म, बच्चाहरूलाई आमाको गर्भमा हुँदा प्राप्त हुने एन्टिबडीहरूको कारणले गर्दा संक्रामक रोगहरू लाग्ने सम्भावना कम हुन्छ।

तर, ६ महिना पछि, एन्टिबडीहरू कम हुन थाल्छन् र बच्चा संक्रमणको लागि बढी संवेदनशील हुन्छ। यहाँ हामी खोपद्वारा रोकथाम गर्न सकिने सबैभन्दा सामान्य रोगहरूको बारेमा व्याख्या गर्नेछौं।

● दादुरा (जापानीमा हाशिका)

यो दादुरा भाइरसको संक्रमणबाट हुने रोग हो।

यो अत्यधिक संक्रामक हुने भएकोले यदि दादुरा विरुद्ध प्रतिरोधात्मक क्षमता नभएको व्यक्ति, संक्रमित व्यक्तिको सम्पर्कमा आयो भने, तिनीहरूमध्ये लगभग १००% संक्रमित हुनेछन्।

संक्रमणको मुख्य मार्ग हावा मार्फत हो, तर बिरामीले खोकदा वा हाच्छिउँमा भएको भाइरस सास फेर्दा थोपा संक्रमण पनि हुन्छ, र बिरामीले भाइरस लागेको हातले आफ्नो मुख वा नाक छुँदा सम्पर्क संक्रमण पनि हुन्छ।

[लक्षणहरू]

लगभग १० देखि १२ दिनको इन्क्युबेशन अवधि पछि, लगभग ३८ डिग्री सेल्सियसको ज्वरो र २ देखि ४ दिनसम्म चिसोका लक्षणहरू देखा पर्नेछन्, त्यसपछि ३९ डिग्री सेल्सियसभन्दा बढीको उच्च ज्वरोसँगै दाग देखा पर्नेछ।

जटिलताहरूमा निमोनिया, ओटिटिस मिडिया र विरलै इन्सेफलाइटिस र अन्धोपन समावेश छन्। यदि निमोनिया वा इन्सेफलाइटिस गम्भीर भयो भने, मर्न पनि सक्छ।

[रोकथाम]

खोप एक प्रभावकारी रोकथाम उपाय हो।

खोप, दादुरा र रुबेला खोप संयुक्त खोप (MR खोप) को नियमित रूपमा दिइन्छ।

१ वर्षको उमेरमा र प्राथमिक विद्यालयमा प्रवेश गर्नुभन्दा पहिले, एक वर्ष भित्र गरि २ पटक खोप लगाउन सिफारिस गरिन्छ।

● रुबेला (जापानीमा फुसिन)

यो रुबेला, भाइरसको संक्रमणबाट हुने रोग हो।

[लक्षणहरू]

२ देखि ३ हप्ताको इन्क्युबेशन अवधि पछि, बिरामीलाई ज्वरो आउँछ, र भोलिपल्ट अनुहारमा साना रातो दागहरू देखा पर्न थाल्छन्, जुन त्यसपछि चाँडै शरीरभरि फैलिन्छ।

फेरि, कान पछाडि र टाउकोको पछाडिको लिम्फ नोडहरू पनि सुन्निने र दुख्न सक्छन्।

[रोकथाम]

खोप एक प्रभावकारी रोकथाम उपाय हो।

MR खोप नियमित रूपमा दिइन्छ।

१ वर्षको उमेरमा र प्राथमिक विद्यालयमा प्रवेश गर्नुभन्दा पहिले, एक वर्ष भित्र गरि २ पटक खोप लगाउन सिफारिस गरिन्छ।

[अन्य]

यदि गर्भवती महिलालाई रुबेला लाग्छ र उनको बच्चा संक्रमित भएको खण्डमा मृत जन्म वा गर्भपतन हुन सक्छ, वा बच्चा जन्मजात रुबेला सिन्ड्रोम भनिने रोग लिएर जन्मन सक्ने भएकोले गर्भवती हुन सक्ने वा गर्भवती हुने महिलाहरूले विशेष सावधानी अपनाउनु पर्छ।

● चिकेनपक्स (जापानीमा मिजुबोसो)

यो चिकेनपक्स-जोस्टर भाइरसको संक्रमणबाट हुने रोग हो।

बिरामीले खोक्दा वा हाच्छिउँमा भएको भाइरस सास फेर्दा थोपा संक्रमणको रूपमा सछ वा भाइरस फोका वा श्लेष्म झिल्लीबाट निस्कने स्रावमा छोएर सम्पर्क संक्रमण हुन्छ।

यो दाग देखिनुभन्दा १ देखि २ दिन अघिदेखि सबै फोकाहरू खस्रो नबनेसम्म संक्रामक हुन्छ।

[लक्षणहरू]

१० देखि २१ दिनको इन्क्युबेशन अवधि पछि, प्रायः गम्भीर चिलाउने दाग देखा पर्ने चाहि यसको विशेषता हो।

टाउकोको छाला र अनुहारमा देखा पर्ने दाग, हातखुट्टा र सम्पूर्ण शरीरमा फैलेर एकपछि अर्को नयाँ दागहरू देखा पर्छन्।

चिकेनपक्सको दागको एरिथेमा (रातो धब्बा) देखि प्यापुल्स (अलिकति चुच्चो, उठेको छालाको दाग), फोका र क्रस्टहरूमा फरक फरक भएर जानु यसको विशेषता हो।

लगभग ३८ डिग्री सेल्सियस ज्वरो र थकान २-३ दिनसम्म रहन सक्छ, तर लक्षणहरू सामान्यतया तुलनात्मक रूपमा हल्का हुन्छन्।

[रोकथाम]

सबैभन्दा प्रभावकारी रोकथाम उपाय भनेको नियमित रूपमा दिइने खोप हो।

जन्मिसके पछि १२ देखि ३६ महिनाको उमेरका बीचमा २ पटक खोप लगाउन सिफारिस गरिन्छ।

● रोटाभाइरस (जापानीमा रोताउइरुसु)

यो रोटाभाइरस संक्रमणको कारणले हुने तीव्र ग्यास्ट्रोएन्टेराइटिस हो।

संक्रमणको मुख्य मार्ग संक्रमित व्यक्तिको दिसामा रहेको भाइरस हात मार्फत मुखमा प्रवेश गरि संक्रमण हुने मल-मौखिक मार्ग (मौखिक संक्रमण) हो।

[लक्षणहरू]

२ देखि ४ दिनको इन्क्युबेशन अवधि पछि, गम्भीर पखाला, बान्ता, पेट दुख्ने र ज्वरो जस्ता लक्षणहरू देखा पर्छन्।

पहिलो पटक संक्रमित भएको बेलामा गम्भीर लक्षणहरू देखा पर्ने र विशेष गरी शिशुहरू र साना बच्चाहरूमा गम्भीर रूपमा निर्जलित भएर अस्पताल भर्ना हुनु आवश्यक पर्न सक्छ।

[रोकथाम]

सबैभन्दा प्रभावकारी रोकथाम उपाय भनेको नियमित रूपमा दिइने खोप हो।

पिउने खोपहरू खोपको प्रकार अनुसार खोपहरूको संख्या र त्यस बीचको अन्तरालमा फरक हुन्छ।

● मम्प्स (जापानीमा ओताफुकुकाजे)

यो मम्प्स भाइरसको संक्रमणबाट हुने रोग हो।

यो संक्रमण भर्खरै डेकेयर सेन्टर र अन्य ठाउँहरूमा समूहमा बस्न थालेका बालबालिकाहरूमा धेरै देखिएको र ३ देखि ६ वर्ष उमेरका बालबालिकाहरूमा पनि यो संक्रमण धेरै देखिएको छ, तर यसले अन्य उमेरका मानिसहरूलाई पनि संक्रमित गर्न सक्छ।

एक पटकको संक्रमणले जीवनभर रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता प्रदान गरे तापनि, केही मानिसहरूलाई वयस्क भएपछि पहिलो पटक मम्प्स को विकास हुन पनि सक्छ।

[लक्षणहरू]

लगभग २ देखि ३ हप्ताको इन्क्युबेशन अवधि पछि, कान मुनि रहेको प्यारोटिड ग्रन्थी (र्याल उत्पादन गर्ने तन्तु) मा सूजन भएर त्यस क्षेत्रमा सुत्रिनु चाहि एक विशेषता हो।

सामान्यतया दुवै तर्फ सुत्रिने हुन्छ, तर कहिलेकाही एक तर्फ मात्र पनि हुन सक्छ।

[रोकथाम]

खोप एक प्रभावकारी रोकथाम उपाय हो।

१ वर्षको उमेरमा र प्राथमिक विद्यालयमा प्रवेश गर्नु अघि २ पटक सिफारिस गरिन्छ।

● इन्फ्लुएन्जा (जापानीमा ईन्फुरुएन्जा)

यो इन्फ्लुएन्जा भाइरसको कारणले हुने श्वासप्रश्वासको संक्रमण हो।

सामान्य तीब्र माथिल्लो श्वासप्रश्वास पथको संक्रमण (चिसो) को तुलनामा, पूरै शरिर भरि लक्षणहरू गम्भीर रूपमा देखिने यसको विशेषता हो।

बिरामीले खोक्दा वा हाच्छिउँमा भएको भाइरस सास फेर्दा थोपा संक्रमण चाहि बिशेष संक्रमण हुने माध्यम हो तर बिरामीले भाइरस लागेको हातले आफ्नो मुख वा नाक छुँदा सम्पर्क संक्रमण पनि हुन्छ।

[लक्षणहरू]

१ देखि ३ दिनको इन्क्युबेशन अवधिमा, लक्षणहरूमा ३८ डिग्री सेल्सियस वा सोभन्दा माथिको ज्वरो, टाउको दुख्ने, खोकी लाग्ने, घाँटी दुख्ने, नाकबाट पानी बग्ने, मांसपेशी दुख्ने र जोर्नी दुख्ने लक्षणहरू देखा पर्छन्।

बान्ता र पखाला जस्ता ग्यास्ट्रोइन्टेस्टाइनल लक्षणहरू देखा पर्न सक्छन्, र बच्चाहरू र कमजोर प्रतिरक्षा प्रणाली भएकाहरूमा, रोग अझ गम्भीर भएर निमोनिया वा इन्सेफलाइटिस निम्त्याउन सक्छ।

[रोकथाम]

बारम्बार हात धुनु, कोठामा हावा चलाउने र खोक्दा वा हाच्छिउँ गर्दा मास्क वा रुमालले नाक र मुख छोप्नु पनि प्रभावकारी हुन्छ।

साथै, खोप लगाउँदा इन्फ्लुएन्जा लाग्दैन भन्ने ग्यारेन्टी हुँदैन, तर यो रोगको रोकथाम र गम्भीर रोगको रोकथाममा केही हदसम्म प्रभावकारी हुने भनिएको छ।